Náměstí příběhů

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

autorský tým:

ateliér • tečka

Ing. arch. Luboš Klabík
Ing. arch. Tomáš Klapka
Bc. Anna Kozáková

datum: 14. 12. 2021

objednatel:
Město Chabařovice

zpracovatel:
Ing. arch. Luboš Klabík
Nezvalova 1686, Benešov 256 01
lubos@tecka.city
+420 721 518 292
IČO: 01826921

autorský tým:

ateliér • **tečka**

Ing. arch. Luboš Klabík
Ing. arch. Tomáš Klapka
Ing. arch. Jitka Žambochová
Bc. Anna Kozáková
www.tecka.city / atelier@tecka.city

UAII

MgA. Richard Loskot
MgA. Rozárka Jiráková
www.richardloskot.net / richardloskot@gmail.com

IK KONZULT

Ing. Jiří Koudelka
koudelka-jiri@seznam.cz

K2N LANDSCAPE

Ing. Kateřina Stará
Ing. Kristýna Cmíralová
Ing. Natália Polesňáková
www.k2n-landscape.com / info@k2n-landscape.com

Obsah

6 Širší vztahy

8 Náměstí dnes

10 Vývoj města a náměstí

12 Materiál a mobiliář

14 Umělecké intervence a prvky odhalí příběhy náměstí

14 Kvalitní povrchy a detaily

16 Charaktery náměstí

18 Zeleno-modrá infrastruktura

20 Dopravní řešení

22 Etapizace

25 **Kostelní plácek**

31 **Promenáda**

37 **Horní náměstí**

45 **Špalíček**

49 **Dolní náměstí**

53 **Plácek sv. Floriána**

Málokteré náměstí tvoří v podstatě celé město. Rozlehlé náměstí v Chabařovicích prošlo přeměnou a přesto zůstalo zachované a památkově chráněné. Mělo být společně s celým městem zdemolováno, nakonec ale zůstalo stát. Z náměstí zmizel dominantní evangelický kostel s přilehlými domy na západě a kaple sv. Floriána s domy na východě. Odhalujeme zmizelé příběhy a propisujeme je do návrhu jednotlivých částí náměstí tak, aby je bylo možné opět poznávat.

Širší vztahy

Husovo náměstí v Chabařovicích jsou s nadsázkou celé Chabařovice. Minimálně v minulosti to platilo s jistotou. Dnes náměstí definuje charakter celého města, které se mezitím rozvinulo, především na sever směrem k železnici. Výhodou je velká plocha, která zvládne obsloužit hodně domů, umožňuje umístit dostatek stromů i parkovacích míst, což na jiných náměstí bývá problém. Vzhledem k velikosti obce je možné být z náměstí okamžitě v krajině. Za vhodné považujeme posilovat vazby na Lesopark Friedrich, Jezero Milada nebo na Český Újezd a dále směrem na Střižák v Ústí nad Labem.

Vzhledem k velikosti náměstí jsme navrhli jeho rozdělení na chraraktery, které již dnes existují a ty jsme posílili. Celé náměstí se nachází v památkové zóně, proto se snažíme vhodně kombinovat kamennou a betonovou dlažbu, používat tradiční druhy stromů a do výraznějších zásahů se pouštět pouze, pokud připomínáme historii – a to ještě formou minimalistickou, lehce odstranitelnou. Díky těžební minulosti okolní krajiny jsou Chabařovice obklopené výsypkami a umělými vodními plochami. Náměstí samo je ale v podstatě rovina, která se mírně svažuje k východu.

legenda

- řešené území
- autobusové zastávky
- vodoteče
- cyklostezky
- vlak

Situace 1:5000

Krupka

Chlumec

Nádraží

Na výsypce

Friedrich

Žďírnický potok

Český Újezd

Motokros

Násada

Školní rybník

Petri

Hřbitov

Roudníky
Modlany

U haldy

Hrbovice
Ústí nad Labem

Jezero Milada

Náměstí dnes

Náměstí dnes dominuje především asfalt a monotónní sekaný trávník, především ve formě zbytkových ploch. Místo působí prázdně a nedokončeně. O to větší překvapení byl výlet do historie, kdy náměstí bylo prostorově funkční a dokončené. Cílem návrhu je se s touto situací vypořádat a posunout náměstí do současné a funkční polohy – a to jak prostorově, tak dopravně.

Postup navrhování

Jako první vznikl návrh na rekonstrukci mlýna od arch. Kotiše. Následoval projekt DÚR na jižní část náměstí kolem silnice II.třídy. Po vydaném ÚR se do procesu zapojil náš ateliér a spolupracoval na DSP s Ing. Koudelkou, kde se definovaly materiály, mobiliář a princip řešení detailu, vč. osvětlení.

Jako třetí byla zpracována studie Kostelního plácku včetně uměleckého návrhu mobiliáře jako připomínky zbouraného evangelického kostela z pera Richarda Loskota. A až následně došlo ke zpracování této celistvé studie, která integruje a spojuje všechny návrhy do jednoho tak, aby náměstí působilo jako jeden celek rozděleny do několika hlavních charakterů. Studie slouží jako rozcestník pro další navazující podrobnější projekty a měla by zaručovat, že náměstí bude funkčním a reprezentativním celkem.

01 MÍSTO, KDE STÁL KOSTEL
dnes volná travnatá plocha bez náznaku historie nebo informační tabule

02 ZAČÁTEK STROMOŘADÍ
Volná plocha dnes slouží jako improvizované parkoviště.

03 POHLED NA MÍSTO, KDE STÁL KOSTEL
Dominanta věže ukončovala stromořadí. Díváme se také na zastávku autobusu.

04 UVNITŘ STROMOŘADÍ
Nevhodně oddělené stromořadí a silnice pomocí betonové palisády rozděluje náměstí na dvě části.

05 KŘIŽOVATKA S UL. MARIE KRŠŇÁKOVÉ
Auta parkující u domů blokují pohled na uliční frontu.

06 KONEC STROMOŘADÍ
Místo původních javorů byly v minulosti vysazeny odolnější akáty.

07 BUDOVA TOALET A KAŠTAN
Majestátní kaštan zakončuje stromořadí před náměstím.

08 PROLUKA U RADNICE
Nevyužité místo v majetku města, které čeká na příležitost.

09 POHLED Z PROLUKY
Improvizovaný přístřešek a neaktuální vývěsní vitrýny.

10 POHLED DO NÁMĚSTÍ
Neorganizovaná přerostlá zeleň blokuje pohled na kostel.

11 BUDOVA TOALET
Nevyužívaný objekt ucpává předprostor školy, radnice a blokuje otevření stromořadí do náměstí.

12 BUDOVA RADNICE A KOSTEL
Náměstí je dnes tvořeno ucpaným parčíkem a křižovatkou před radnicí. Nemá setkávací, reprezentativní ani obchodní charakter.

13 OKOLÍ KOSTELA
příjemný zvýšený parčík se zbytky původní zeleně, avšak neprůchozí.

14 ULICE PODÉL ŠPALÍČKU
Asi nejvíce zúžené místo v jinak prostorném náměstí.

15 VIZUALIZACE REKONSTRUOVANÉHO MLÝNU
Náplní mají být služby a pobytový dvorek.
Autor: Ing. arch. Luboš Kotiš

16 STROMOŘADÍ NA NÁVSI
Z původního charakteru návsi s kaštany se po rekonstrukci stal formalizovaný prostor. Kaštany nahradily javory.

17 BRÁNA DO OBCE
Nejhůře uchopené místo, kde zůstala jen velká asfaltová plocha po demolicích domů a kapličky.

18 MÍSTO, KDE STÁVALA KAPLIČKA
Přibližná poloha byla z hruba v místě vzrostlých stromů a ukončovala tak plochu návsi.

Vývoj města a náměstí

Historie místa odhaluje především zcela jiné uchopení vstupních bran do náměstí – obou konců. Na západním konci stával velký evangelický kostel a blok domů. Na východním kaplička sv. Floriána – patrona hasičů a horníků. U ní stál také blok domů. Tím bylo náměstí definováno a vstupy do města ohraničené a zúžené. Celé náměstí byla volná plocha, ve které byla později dlážděna silnice zhruba v současné stopě. I stromořadí v liniových částech náměstí jsou tradiční. Velmi novým prvkem jsou stromy na tržišti – velké ploše před radnicí a kostelem. Natož pak jehličnaté stromy, které v intravilánu měst nebývaly tradiční nikdy. Na náměstí jsme našli místa, kde stávaly kašny a křížky a plánujeme jejich obnovu.

Právě skryté příběhy jsou to, co Chabařovické náměstí dělá tolik specifické. Není mnoho měst, která měla být zbourána celá kvůli těžbě, ale nakonec k tomu nedošlo. Demolice postihla „jen" ke zbourání kostelu a stěhování hrobů. Pak byla celá akce zastavena. Chabařovice se najednou stali z města u lomu městem u Jezera Milada, jehož rekreační a turistický potenciál každým rokem stoupá. Z toho důvodu lze očekávat i zvýšený zájem o rekreaci a bydlení ve městě. Doufáme tedy, že Chabařovice začali novou kapitolu, která povede k obytnému městu s rovnovážnou dopravou a veřejnými prostranstvími, na která budou místní obyvatelé hrdí.

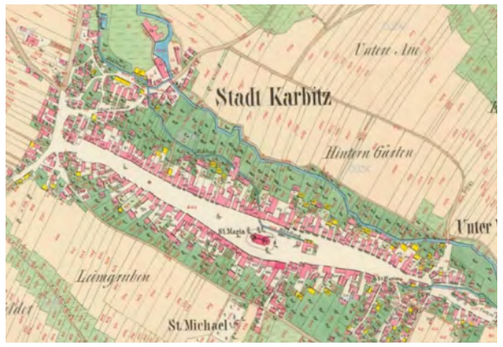

1843 STABILNÍ KATASTR
Město je vlastně jen náměstí a přilehlé domy. Rozvoj na severní stranu města přišel později. Na náměstí stály tři kašny a křížek.

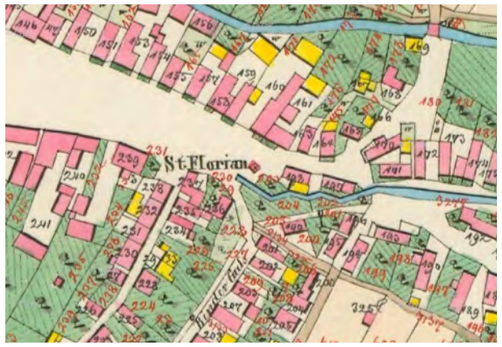

1843 STABILNÍ KATASTR
Konec náměstí a zároveň bránu do města tvořil opět blok domů s kapličkou sv. Floriana u vodního kanálu.

1843 STABILNÍ KATASTR
Blok domů na místě, kde bude později stát evangelický kostel.

1953 ORTOFOTO
Za jižní hranou náměstí vzniká nová ulice a město se začíná rozvíjet na sever směrem k nádraží.

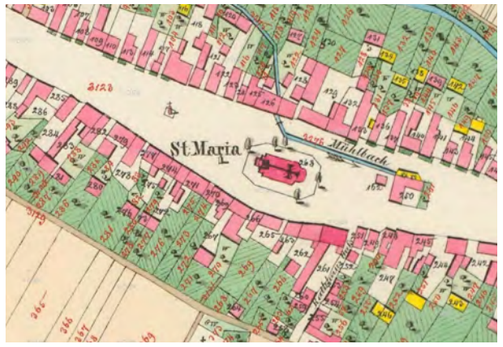

1843 STABILNÍ KATASTR
tržiště před kostelem a náhon k mlýnu

1953 ORTOFOTO
Hmota kostela nahradila malé domky a vytvořila dominantní věž umístěnou na osu stromořadí na náměstí.

SAKURA S LAVIČKOU
Stávala v místě před dnešním kulturním domem.

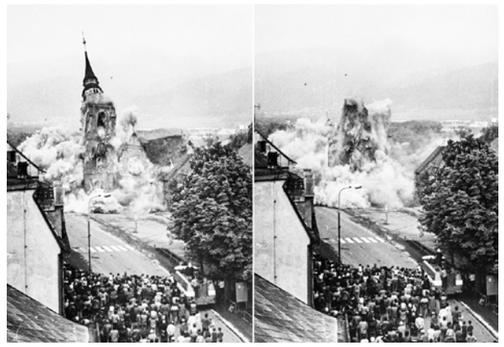

DEMOLICE KOSTELA
Proběhla těsně před revolucí z důvodu plánované demolice celé obce Chabařovice a to z důvodu rozšíření lomu Milada a také z důvodu již špatného technického stavu.

NÁMĚSTÍ JAKO DLÁŽDĚNÉ TRŽIŠTĚ
Opět náměstí jako volná plocha bez stromů, která sloužila pro konání trhů a oslav.

PŘÍJEZD DO OBCE NA NÁVES
Pohled do návsi, mlýn a katolický kostel v pozadí.

EVANGELICKÝ KOSTEL
Zdobný kostel, který nahradil původní malé domky.

PRŮHLED NA KATOLICKÝ KOSTEL
Pohled na opačný konec náměstí.

POHLED PŘES TRŽIŠTĚ NA RADNICI
Pohled na budovu současné radnice (původně stávala jinde), ale také na dům, na jehož místě je dnes proluka.

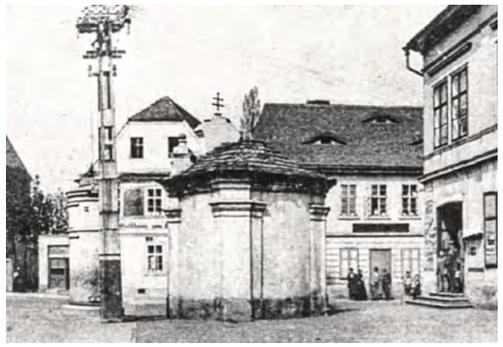

KAPLIČKA SV. FLORIANA
Zadní pohled na barokní kapličku, která byla zdemolována zhruba v 70. letech minulého století kvůli narovnání a rozšíření silnice z Ústí nad Labem a Hrbovic.

PRŮHLED NA EVANGELICKÝ KOSTEL
Věž kostela ukončovala pohledovou osu náměstí i stromořadí a vedla dialog se zachovaným katolickým kostelem.

NÁMĚSTÍ S KATOLICKÝM KOSTELEM
V popředí vidíme kašnu a volnou plochu pro konání trhů. Dráty naznačují, že do Chabařovic jezdila tramvaj z Ústí nad Labem.

PŮVODNÍ BUDOVA MLÝNA
Přední budova zůstala zachována a prošla rekonstrukcí. Zadní budovy jsou po demolici a nahradil je veřejný dvorek.

KAPLIČKA S DOMEM ZA ZÁDY
Přední pohled na kapličku a také pohled na zaniklý soubor domů, který ukončoval náves a tvořil úzkou vstupní bránu do Chabařovic.

Materiály a mobiliář

Kvalitní povrchy a detaily

V návrhu jsme se snažili o celkové sjednocení materiálů a dosažení co největší kvality detailu, která rozhoduje o následném vnímání celku náměstí. Zároveň podporujeme jednotlivé charaktery náměstí a myslíme i na návaznosti okolních ploch. Všechny obrubníky i parkovací místa jsou žulové.

Celé náměstí je v památkové rezervaci, a tak ostatní plochy, které musely být z důvodu úspor provedeny v betonové dlažbě navrhujeme co nejdůstojněji z kvalitnější betonové dlažby s lepším detailem a s návazností barevnosti na žulovou mozaiku (kombinace šedé a pískové barvy). Podařilo se zmenšit plochy asfaltu na minimum a zlepšit bezpečnost i komfort pohybu chodců. Klademe důraz na co největší propustnost povrchů a tedy vsakování dešťové vody na místě, kde dopadne.

Prvky mobiliáře, orientačního systému a osvětlení

Náměstí plánujeme doplnit o pestrou paletu prvků, které slouží pro lepší využitelnost, a obytnost. Prvky jsou sjednocené a provedené v tmavě šedém kovu, tmavě hnědém dřevě, případně doplňkových materiálech jako sklo nebo žula. Cílem je aby prvky poskytovaly dostatečný servis obyvatelům města, ale aby nerušili na památkově chráněném náměstí a nestrhávaly na sebe pozornost.

Součástí náměstí je i městský informační a orientační systém (MIOS), který se stává z rozcestníků, infopylonů, tabulí nebo cedulek. Zároveň je náměstí doplněno o osvětlení vozovky, chodníků i ploch veřejných prostranství. Osvětlení je vybíráno tak, aby neprodukovalo zbytečný světelný smog, nesvítilo do oken domů a bylo příjemné s menším podílem bílého světla.

ZPOMALOVACÍ NÁJEZDY U PŘECHODŮ A ZÓN
Žulové obrubníky zasezené do betonu zpomalí auta a zvýší bezpečnost chodců.

ZAOBLENÍ V BETONOVÉ DLAŽBĚ
Kvůli problematickému řezání betonové dlažby navrhujeme zaoblené detaily v betonové dlažbě řešit vždy pomocí žulové mozaiky.

LEMOVÁNÍ CHODNÍKŮ
Pásek slouží u silnice pro umístění košů nebo lamp a navazuje šířkou na slepeckou dlažbu. U domů se v něm potom mají schovat svody. Příčně je dlažba dělená pásky dle parcelace.

VSAKOVACÍ DLAŽBA SE ZELENOU SPÁROU
Používáme jí pro parkovací místa, nebo v okolí kostela, kde chceme dosáhnout zelenějšího efektu.

BETONOVÁ DLAŽBA V KOMBINACI S ŽULOU
Kvůli snížení nákladů navrhujeme mimo centrální část náměstí kombinaci žulových obrubníků a pásků a betonové probarvené výplně.

SLEPECKÉ PÁSY
Příklad začlenění slepeckého pásu do lemování chodníku.

STOJANY NA KOLA
Jednoduchý rám z tmavého kovu.

PÍTKO
Pro osvěžení nebo umytí rukou.

LAVIČKA S OPĚRADLEM
Tmavý kov a tmavé dřevěné lamely.

KAMENNÉ SLOUPKY
V místech, kde potřebujeme zamezit průjezdu nebo parkování.

PŘÍSTŘEŠEK MHD
S osvětlením, transparenstní.

ODPADKOVÉ KOŠE/ TŘÍDĚNÝ ODPAD
Nenápadný servisní prvek.

LAVIČKA BEZ OPĚRADLA
Tmavý kov a tmavé dřevěné lamely.

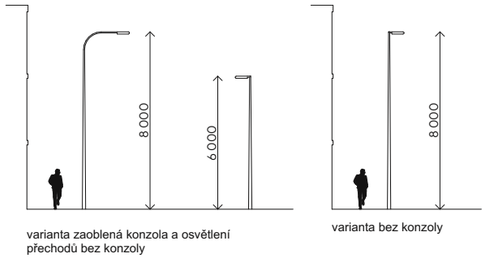

MĚSTSKÝ INFORMAČNÍ A ORIENTAČNÍ SYSTÉM (MIOS)
Informační tabule s mapou města a informacemi o památkách a uměleckých dílech.

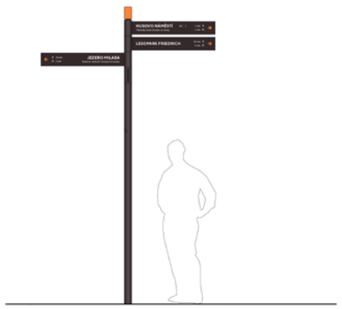

MĚSTSKÝ INFORMAČNÍ A ORIENTAČNÍ SYSTÉM (MIOS)
Rozcestník ukazující hlavní cíle ve městě a krajině.

LAVIČKA KOLEM STROMU
Tmavý kov a tmavé dřevěné lamely.

VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ
Úsporné osvětlení s co největší eliminací světelného smogu.

Umělecké intervence a prvky odhalí příběhy náměstí

Náměstím prochází pomyslná stuha, která spojuje všechny umělecké a architektonické intervence, které pomáhají odhalovat skryté příběhy. Převážně jde o oba vstupní plácky, kde se koncentruje mobiliář a umělecká díla. U Kostelního plácku jde o pomyslné zbytky kostela vyrobené z uhelného kompozitu. U Plácku sv. Floriána je to mobiliář a připomínka kaple v ohnivých barvách.

Dalším výrazným prvkem je parafráze fasády v proluce u radnice, která odkazuje na původní německý dům.

Na náměstí byly také tři kašny a dva křížky. Všechny připomínáme formou uměleckých intervencí pítek nebo kašny. Stejně tak připomínáme náhon k bývalému mlýnu.

Cílem je návštěvníkům města představit náměstí formou otevřené venkovní galerie a postupnému odhalovaní příběhů, které tu historie vytvořila.

LAVIČKA KOSTELNÍHO NÁMĚSTÍ

NOVÁ KAŠNA NA HORNÍM NÁMĚSTÍ

BRÁNA V MÍSTĚ VRAT DO KOSTELA

PÍTKO JAKO PŘIPOMÍNKA KAŠNY

BETONOVÝ OLTÁŘ Z UHLÍ

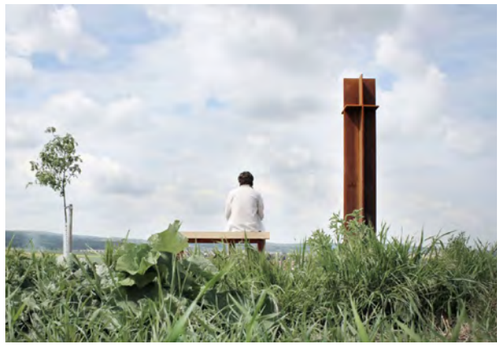

PŘIPOMÍNKA BOŘÍCH MUK/KŘÍŽKU

schéma pomyslné stuhy a umístění prvků

Charaktery náměstí

Kostelní plácek

Místo, kde stál blok domů a později i majestátní evangelický kostel, zbouraný těsně před revolucí, kvůli plánované těžbě a demolici celého města. Charakter přírodního parčíku, venkovního kostela s uměleckými prvky, které přitáhnou i návštěvníky jezera Milada. Začátek i konec náměstí, vstupní brána. Materiálové řešení odkazuje na uhelnou historii.

Promenáda

Lineární prostranství napínající se mezi bývalým evangelickým kostelem a zachovalým katolickým kostelem. Na obou stranách předčasně ukončená alej akátů vytváří volné prostranství, nadechnutí. Charakter promenády slouží především pohybu, ale i příležitostnému zastavení.

Horní náměstí

Hlavní veřejné prostranství města. Slouží pro reprezentaci, shromažďování, konání trhů, oslavy, koncerty a pobyt. Náměstí dominuje katolický kostel a budova radnice. Na náměstí je umístěný Mariánský sloup, nová kašna a místo pro Vánoční stromek nebo májku. Charakter je dlážděná plocha ohraničená stromy.

Špalíček

Původně plně zastavěný blok, kolem kterého vedou z obou stran ulice. Po demolici části mlýna vznikl uzavřený pobytový dvorek. Řešení mlýna a dvoru navrhoval Ing. arch. Luboš Kotiš anespadá do tohoto projektu.

Dolní náměstí

Liniové stromořadí z javorů nemá na začátku ani konci osy cíl. Prostranství připomíná charakterem spíše náves, nebo malé parkové náměstí. Hlavní náplní je zázemí zastávky MHD, které doplňujeme o prvky pro děti a živelnější zeleň.

Plácek sv. Floriána

Vstupní brána do náměstí, ale i jeho konec. Původně tu také stával blok domů a kaplička sv. Floriána, patrona horníků a hasičů. Charakter stylizujeme do barev ohně pomocí materiálů a zeleně. Místo kapličky připomíná umělecká intervence a trojice lip. Plácek napojujeme na přilehlý potok.

Zeleno-modrá infrastruktura

Celý prostor náměstí doprovázejí stromy. V návrhu je zachováno mnoho původních, navrženo také mnoho nových stromů, které umocní jednotlivé navrhované charaktery. S proměnlivostí dřevin, ale i veškeré další vegetace, je počítáno v průběhu celé sezóny. Aleje malokorunných a středněkorunných stomů navádějí pozornost ke kostelu v centrální ploše náměstí. Větší koruny stromů zase naopak vytváří stín hlavní obytné části Husova náměstí v letní sezóně. Tento prostor, s dominantou stávající lípy, pak navazuje na okolí kostela Narození Panny Marie, které již pozbývá pravidelnosti a stromy jsou zde komponovány ve skupinách a shlucích (jírovec, okrasná třešeň). Východní část Husova náměstí je plochou, která slouží více volnočasovým aktivitám a kompozice je proto rozvolněna, stejně jako vegetace. Není zde jen jednotvárný trávník, ale i travobylinné společenstvo, které podporuje biodiverzitu a proměnlivost v průběhu roku. Vegetační průlehy, oseté druhy s širokou ekologickou valencí, zároveň slouží k lokálnímu využití dešťové vody a vytvoření retenční kapacity, využitelné stromy. Nedávno vysázená alej s javorem babykou zůstává zachována.
Východní konec náměstí je akcentován velkokorunným stromem – lípou srdčitou. Ta pak navazuje na Plácek Svatého Floriána. Zde jsou znovu zopakovány lípy srdčité, které v počtu tří připomínají, že zde stávala kaplička a umocňují pietu místa. Floriána i Husa spojuje živel ohně. Proto jsou zde akcentovány ohnivé barvy a to jak jarními květy cibulovin, tak i květy lučních porostů a barvením stromů. Sortiment je z velké části inspirován přirozenou potenciální vegetací (dubo-habrové háje a černýšovédubohabřiny).

Legenda navržených stromů:

1 javor babyka / *Acer campestre*
2 javor mléč / *Acer platanoides*
3 javor klen / *Acer pseudoplatanus*
4 javor červený barvič / Acer ´Norwegian Sunset´
5 jírovec maďal / *Aesculus hippocastanum*
6 jasan ztepilý / *Fraxinus excelsior*
7 lípa srdčitá / *Tilia cordata*
8 akát / *Robinia pseaudoacacia ´Umbraculifera´*
9 akát / *Robinia pseudoacacia* ´Sandraudiga´
10 habr / *Carpinus betulus*
11 třešeň okrasná / *Prunus avium* ´Plena´

Keře:

K1 líska / *Corylus avellana*
K2 mix: hloh / *Crataegus laevigata*
kalina / *Viburnum opulus*
zimolez / *Lonicera xylosteum*

A - BÍLÝ AKCENT

B - MODRÝ AKCENT

C - ČERVENÝ AKCENT

Principy hospodaření se srážkovou vodou

Na náměstí jsou použity různé principy hospodaření se srážkovou vodou.
Kromě vegetace na rostlém terénu, kde se voda zasakuje přirozeně, je tady i množství zpevněných ploch. Právě tady je potřeba vodu navézt tam, kde je možné ji dále využít pro vegetaci a zlepšení mikroklimatu - a teprve vodu, která se nevsákne, neakumuluje, nevypaří či není využita vegetací případně odvádět kanalizací dále.

Vegetační plochy na náměstí jsou uzpůsobeny tak, aby byly prostorem pro vsak a následnou akumulaci většího množství srážkové vody. Voda ze zpevněných povrchů a cest teče tam, kde se může dále využít - například tak, že se vsákne do otevřené podkladní vrstvy okolo stromů, která je vyplněna štěrkovými substráty - zde bude na nějakou dobu zadržena. Otevřenou podkladní vrstvu lze umístit také pod zpevněné povrchy - i tady na ni okolní stromy svými kořeny dosáhnou. Výhodou takto zásobené vegetace je, že dobře prospívá a může okolní prostor ochlazovat s zpříjemňovat v letních měsících. Modro-zelené řešení má také výhodu v tom, že dokáže rychle pracovat s vodou z přívalových srážek - je totiž většinou dimenzováno na silnější srážky než pouze kanalizační systém. Přebytečná voda odtéká efektivně a tím systém modro - zelený systém zabraňuje škodám na majetku.

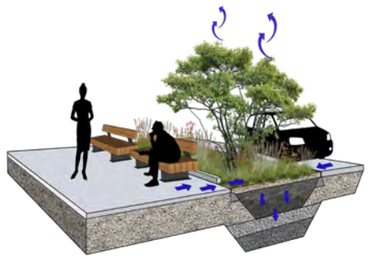

Schéma modro-zelené infrastruktury

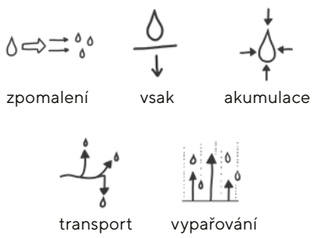

D - PRŮHLEDY

E - PROKOŘENITELNÝ PROSTOR

F - PROPUSTNÉ POVRCHY

Dopravní řešení

Pěší doprava

Návrh klade důraz na pěší pohyb, jako ten primární. I řidič musí někdy z auta vystoupit a stává se chodcem. Chodec je nejzranitelnější, proto je třeba se starat primárně o jeho bezpečí. Cílem je, aby se dalo po náměstí co nejsvobodněji chodit, přecházet ho a aby se tu cítil bezpečně i rodič s dětmi. V zónách 30 je vozovka na úrovni chodníku a téměř na všech ostatních křižovatkách jsou zpomalovací prahy, které musí řiči přejet, ale chodec jde po rovině. Nedochází také ke snižování chodníků u vjezdů.

Cyklistická doprava

Podélně celým náměstím, při jeho severní hraně, probíhá cyklotrasa. Ulice je dimenzovaná na obousměrnou cyklodopravu (4m). Na koncích náměstí předpokládáme napojení jak směrem k jezeru Milada, tak do krajiny a k okolním obcím dle dokumentů (Generelu dopravy, cyklogenerelu nebo nového ÚP), které vzniknout. Stejně tak je Jezero Milada napojeno na Horní náměstí a infocentrum. Cyklodoprava je podpořena sdílenými koly a dostatkem cyklostojanů.

Městská hromadná doprava (MHD)

V současné době fungují dvě zastávky – každá na jednom konci náměstí. Autobusy mají své zálivy a přístřešky pro čekání cestujících. V budoucnu je možné uvažovat i o doplnění střední zastávky v okolí Horního náměstí.

Individuální automobilová doprava (IAD)

Prostorově nejnáročnější a ekonomicky i ekologicky nejvíce zatěžující forma dopravy má vzhledem k charakteru území stále podstatnou dominanci. V budoucnu je možné uvažovat další řešení, která povedou ke zpomalení dopravy a k její minimalizaci. V území jsou navržené zóny 30, které pomohou ke zobytnění území a také systém jednosměrek. V území je 180 parkovacích míst, včetně těch s nabíječkami pro elektromobily.

Legenda

- zóna 30
- parkování
- cyklostezky
- autobusová stání
- směr pohybu aut

HUSOVO NÁMĚSTÍ
ZÓNA 30
ZÓNA 30
ZÓNA 30
PLÁCEK SV. FLORIÁNA

Etapizace

Takto veliké prostranství není možné realizovat najednou. Doporučujeme dokumentaci pro územní řízení a stavební povolení udělat celkovou a poté přikročit k realizaci po etapách. Klíčové je Horní náměstí a oba vstupní plácky. Následná posloupnost může být volena na základě potřeby města, dotací nebo návazností. Navržené etapy ctí charaktery, stávající projekt na rekonstrukce silnice a okolí a konkrétní polohy prvků a rozhraní povrchů v jednotlivých místech. Ceny etap jsou přibližné a vycházejí z aktuálních cen za m^2 v době vzniku tohoto dokumentu. Přesnější odhad je možné udělat po dokumentaci pro stavební povolení. Cílem by mělo být maximalizovat zisk z dotací od různých subjektů.

01 Rekonstrukce mlýna

Již proběhlá rekonstrukce objektu mlýna a přilehlého dvoru na základě projektu Ing. arch. Luboše Kotiše.

02 Horní náměstí

Cílem je v počátku vytvořit reprezentativní setkávací prostor před kostelem a radnicí a akcelerovat tak veřejný život v Chabařovicích. Náměstí je srdce města i jeho obývák.

Odhad ceny etapy: **16 mil.**

03 Okolí kostela

Finančně nenáročná etapa spočívá v doplnění cest a dosadbě stromů kolem kostela.

Odhad ceny etapy: **3 mil.**

04 Plácek sv. Floriána

Vstupní brána do města je dnes svým charakterem velmi periferní. Chceme uvítat návštěvníky i obyvatele města, kteří se vracejí z práce a definovat hranici obce. Jedná se o parkové řešení a dopravní řešení křižovatky.

Odhad ceny etapy: **10 mil.**

05 Kostelní plácek

Druhá brána a uzavření náměstí. Plácek bude sloužit pro turisty jako atrakce i pro místní pro setkávání. Konkrétněji se jím zabývá již zpracovaná studie včetně konkrétní podoby všech uměleckých prvků.

Odhad ceny etapy: **10,5 mil.**

06 Proluka

Slouží jako zázemí náměstí, kde jsou toalety a možnost dát si pivo nebo kávu. Po výstavbě atrakcí jako jsou oba plácky lze očekávat nárůst turismu. Proto proluka obsahuje i informační centrum. Cílem je udržet návštěvníky, kteří přijeli na Miladu co nejdéle v Chabařovicích. Stejně tak je ale možné jí realizovat s náměstím.

Odhad ceny etapy: **3 mil.**

07 Rekonstrukce silnice

Projekt v režii kraje – tedy těžko očekávat kdy přesně dojde k jeho realizaci. Proto je položkou, která se může stát kdykoliv v celém procesu a výrazně ovlivní tvář náměstí.

08 Promenáda

Spojení Horního náměstí a Kostelního plácku. Spočívá především ve výměně povrchů za kvalitnější.

Odhad ceny etapy: **11 mil.**

09 Dolní náměstí

Z hlediska důležitosti může tato etapa klidně přijít dříve. Vzhledem k tomu, že byly povrchy nedávno obnoveny, nedává smysl tím začínat, ale můžeme počkat až betonová dlažba zdegraduje a komplexní revitalizaci provést následně. Jde především o parkové řešení a výměnu povrchů přilehlé komunikace.

Odhad ceny etapy: **8,5 mil.**

10 Špalíček

V zásadě jde jen o řešení zadní uličky podél Špalíčku s mlýnem. Je možné spojit s etapou 03 Okolí kostela, nebo realizovat kdykoliv.

Odhad ceny etapy: **6,5 mil.**

11 Křižovatka

Řešení navazuje na rekonstrukci silnice a na Kostelní plácek. Je tedy možné realizovat s jednou z těchto etap. Jako zvláštní etapa je kvůli složitějšímu dopravnímu řešení, které je třeba vytvořit.

Odhad ceny etapy: **6,5 mil.**

Kostelní plácek

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

Kostelní plácek

Prvním charakterem je vstupní brána do náměstí ze západu. Evangelický kostel tu musel ustoupit materiálu, na kterém stál. Zmizel jako první a naštěstí jediný z Chabařovic kvůli uhlí. Ve vzpomínkách mnoha lidí však existuje a existuje i ve vzpomínce domů a ulic, kde nám výška jeho věže chybí. Místo něj zůstal neurčitý plácek bez identity. Chabařovice dál žijí a s nimi i jejich historie. Kostel není jen chrám, budova s monumentálním prostorem, ale jsou to i věci, kterých se přímo dotýkali obyvatelé Chabařovic. Lavice, oltář, křtitelnice, dveře, makovice jsou objekty, které se ztratily. Propadly se do temné země s kostelem. Hlouběji než je uhlí.

Rozhodli jsme se to napravit, být spravedliví a vrátit místu identitu a dotek vzpomínek. Uhlí kostel zbořilo a nyní z uhlí ze země se ztvární. Chabařovice stály v blízkosti dvou industrií – uhelné a chemické, které si žádaly svou daň, kterou chceme vrátit. Z umělé pryskyřice a uhlí postavíme artefakty městského mobiliáře. Jako bychom archeologicky vyprostili na světlo z uhlí kostelní lavice, oltář, křtitelnici, makovici, vstupní dveře a vystavili je v parku, ale tak, aby dál sloužily lidem a lidé se jich mohli opět dotýkat, rozjímat, odpočívat zde, bavit se. Lidé je nenajdou rozmístěny v původním plánu kostela, ale v místech, jako by se kostel rozpadl a proměnil se v park.

Věříme, že toto místo svou silnou atmosférou přitáhne pozornost. Bude klást otázky a bude informovat kolemjdoucí návštěvníky a budoucí generace, podobně jako vzkazy lidí ukryté v makovici věže, kterou chceme znovu vystavit. Tento kostel pod širým nebem je parkem pro přítomnost. Rozházené lavice slouží ke krátkému posezení, delšímu odpočinku, nebo také jako místo předání odložené knihy v místě, kde kdysi byly Bible. Ale jsou ztvárněny i jako lehátko skluzavka, stolička. V noci park rozsvítí světla připomínající projekci kostelních oken.

a parafráze původní dlažby zbouraného kostelu
b štípaná (odseková) tmavá dlažba
c efekt rozpadu dlažby do štěrku a prorůstání vegetací

Schéma konceptu Kostelního plácku

PÍTKO NA MÍSTĚ KAŠNY
Jako připomínku několika velkých kašen volíme malá pítka/kašny, které slouží pro osvěžení nebo umití rukou.

BÍLÉ CIBULOVINY V TRÁVNÍKU
Připomínají spojení mezi dvěma kostely.

BAREVNÉ DEŠŤOVÉ ZÁHONY
Umisťujeme je podél hlavní komunikace a do bran náměstí. Slouží jako prvek reprezentace města a pomáhá zadržet přebytečnou vodu po deštích a pomalu jí vsakovat.

Detail povrchů

TEPLICKÁ ul.
SMETANOVA
KŘÍŽOVÁ
KULTURNÍ DŮM ZÁTIŠÍ
PŘEDPROSTOR KULTURNÍHO DOMU
ul. MARIE KRŠŇÁKOVÉ
KOSTELNÍ PLÁCEK
PŘEDPROSTOR BÝVALÉHO KOSTELA
POTRAVINY DORTY ZÁKUSKY
CUKRÁRNA SLUNEČNICE METROPOL
ZÓNA 30
HUSOVO nám.
BUS
BUS
ul. V ALEJI
NÁDRAŽNÍ ul.

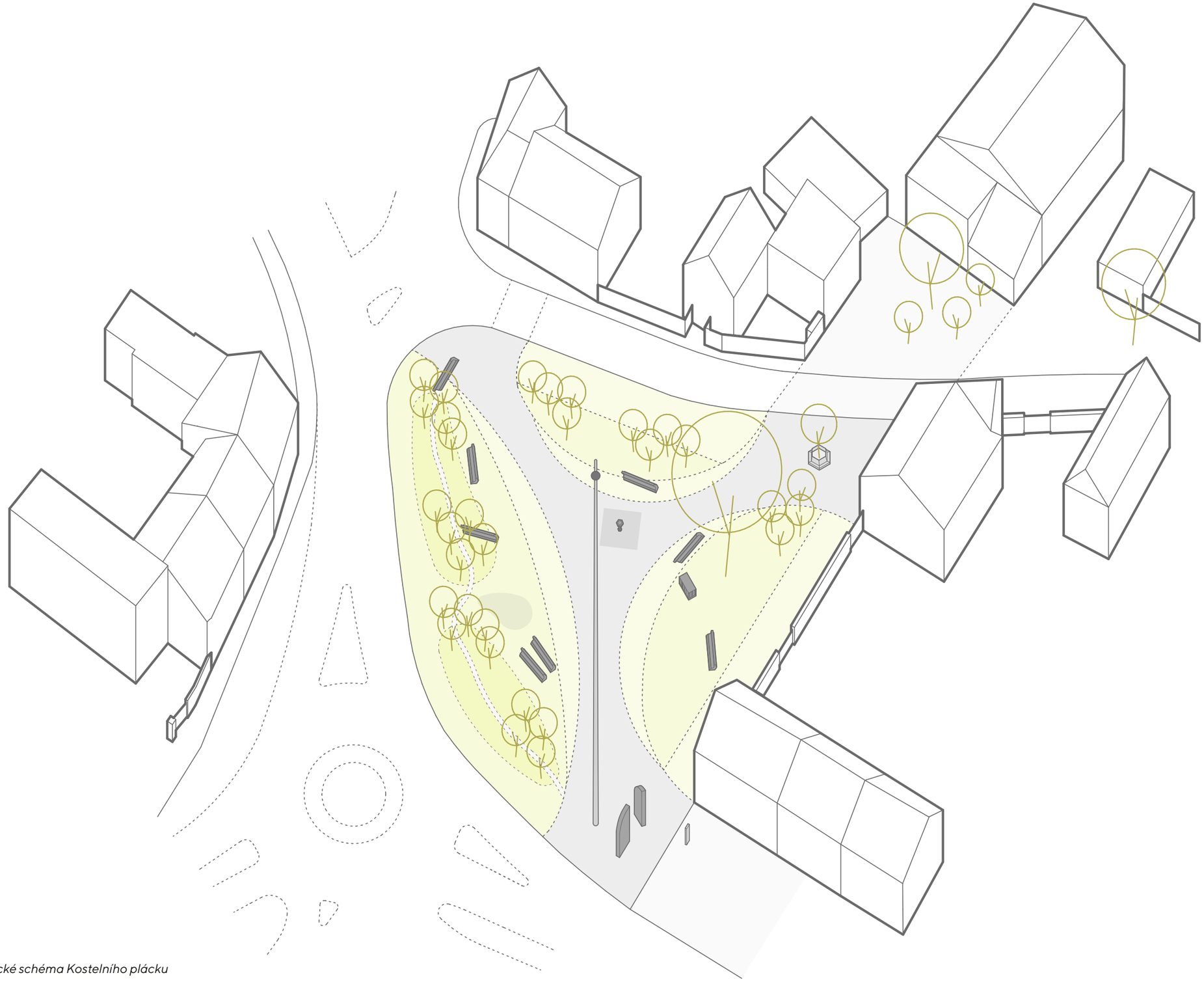

Axonometrické schéma Kostelního plácku

Vizualizace – pohled na Kostelní plácek

Promenáda

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

Promenáda

Hlavním principem druhého charakteru je napětí mezi věžemi kostelů – konkrétně stávající věží katolického kostela a obnovenou symbolickou věží bývalého evangelického kostela. Mezi nimi se napíná linka akátového stromořadí. Stejně jako celý zbytek severní strany náměstí je i tady zklidněná doprava do zóny 30. Parkovací místa umísťujeme všude pod stromy, kde jsou ve stínu a zároveň pod nimi umísťujeme vsakovací dlažbu, která pomáhá svádět vodu ke kořenům stromů.

Promenáda má dvě části. V té první je umístěná zastávka MHD a předprostor bývalého evangelického kostela. Ta druhá je oddělená křižovatkou s ulicí M. Kršňákové. K těmto dvěma "pomlkám" přidáváme další, menší, které narušují monotónnost aleje stromů a slouží pro přecházení chodců. Zároveň do těchto nik umisťujeme lavičky a připomínky bývalých kašen a křížků, které na náměstí stály.

Z krajinářského hlediska nedochází k výraznější proměně. Zpestřením trávníků pod akáty bude na jaře rozjasnění jemným světlým květenstvím s koberci bílých krokusů či sněženek.

a chodník – kvalitní betonová dlažba v páscích, šedopísková barva
b pruh žulové mozaiky, tmavě šedá barva
c vozovka – žulová kostka skládaná do vějíře, písková barva
d parkovací stání – žulová kostka s prorůstávajícími mezerami, písková
e pruh žulové mozaiky – pro snažší vystupování ze zaparkovaných aut
f trávník s bílými cibulovinami pod stromy promenády

PÍTKO NA MÍSTĚ KAŠNY
Jako připomínku několika velkých kašen volíme malá pítka/ kašny, které slouží pro osvěžení nebo umití rukou.

BÍLÉ CIBULOVINY V TRÁVNÍKU
Připomínají spojení mezi dvěma kostely.

BAREVNÉ DEŠŤOVÉ ZÁHONY
Umisťujeme je podél hlavní komunikace a do bran náměstí. Slouží jako prvek reprezentace města a pomáhá zadržet přebytečnou vodu po deštích a pomalu jí vsakovat.

PŘEDPROSTOR BÝVALÉHO KOSTELA

POTRAVINY DORTY ZÁKUSKY

CUKRÁRNA SLUNEČNICE METROPOL

ZÓNA 30

HUSOVO nám.

STOP

BUS

BUS

ČESKÝ BUFET

ELEKTRO MATERIÁL

ÚČETNÍ A DAŇOVÁ KANCELÁŘ

VEČERKA

KEBAB

silnice II/253

DOMÁCÍ POTŘEBY

DOMÁCÍ POTŘEBY LACIA SPORT

HUSOVO NÁMĚSTÍ

VEČERKA POTRAVINY

KVĚTINA DAR

ZÓNA 30

33

Schématický řez Promenádou

Situace 1:400

HUSOVO NÁMĚSTÍ
ul. MARIE KRŠŇÁKOVÉ
ZÓNA 30
KVĚTINÁRSTVÍ DANIELLA
PERK PODLAHY
TRUHLÁŘSTVÍ JIRA
LÁTKANINY
TEXTIL U MARIE
TOALETY KIOSEK
KREJČOVSTVÍ DAJA
MĚSTSKÝ ÚŘAD
POŠTA
RESTAURACE PIZZA & STEAK
místo pro zastávku
HOSPODA SLÁVIE
PŘEDPROSTOR ŠKOLY
ZÁKLADNÍ ŠKOLA
PŘEDPROSTOR RADNICE
MARIANSKÝ SLOUP
KAŠNA JANA HUSA
35

Horní náměstí

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

Horní náměstí

Nejdůležitějším charakterem je samotné centrální shromaždiště, tržiště a multifunkční plocha Horního náměstí. Plocha je obklopena reprezentativními stavbami školy, radnice s poštou a katolického kostela. K této trojici přidáváme novou dominantu a zázemí v podobě symbolické obnovy fasády starého německého domu v dnešní proluce vedle radnice. Ta v sobě obsahuje objekt infocentra s kioskem a veřejnými toaletami. Spolu s přílehlým dvorkem slouží obnovená proluka jako zázemí náměstí. V souvislosti s bezpečností chodců a těžkou využitelností objektu bývalé trafostanice navrhujeme její demolici.

Horní náměstí je definováno předprostorem radnice a předprostorem kostela. U kostela zachováváme vzrostlou zeleň a doplňujeme rozptylovou plochu z dlažby se zelenými spárami a možností krátkodobého zastavení (K+R).

V ploše náměstí se nachází stávající socha Jana Nepomuckého a Mariánský sloup. Tyto prvky doplňujeme o kašnu Jana Husa, která leží přesně v místě bývalé kašny a pomáhá náměstí osvěžit. Uprostřed volné dlážděné plochy, která je lemovaná novými stromy je místo pro Vánoční strom nebo májku. To je umístěné tak, aby umožňovalo na druhé straně umístit pódium pro kulturní akce. Volná plocha slouží pro konání trhů, umístění klužiště, výstavy a vlastně čehokoliv, co bude na náměstí zrovna potřeba. Funkci tržiště reflektují rozkládací lavice podél náměstí, které jsou rozložitelné do podoby tržních stánků.

Specifickou přírodní částí náměstí je okolí kostela, které tvoří zelený kopeček. Ten navrhujeme doplnit o nové stromy (při zachování stávajících) a také doplnit o chodníky, které propojí Horní a Dolní náměstí. V místě bývalého náhonu k mlýnu navrhujeme připomenutí této historické vrstvy pomocí dešťového záhonu s modře a fialově zbarvenou květenou.

a reprezentativní plocha náměstí – žulová mozaika v motivu křížení
b hlavní plocha náměstí – žulová velkoformátová dlažba, písková

MODRÝ ZÁHON V MÍSTĚ BÝVALÉHO NÁHONU

STROMY V MLATU NEBO ZÁHONU
Co nejvíce stromů se snažíme umístit do pískového mlatu, záhonů nebo trávníků tak, abychom i v suchých létech zajistili dobré zásobění vzduchem a vodou.

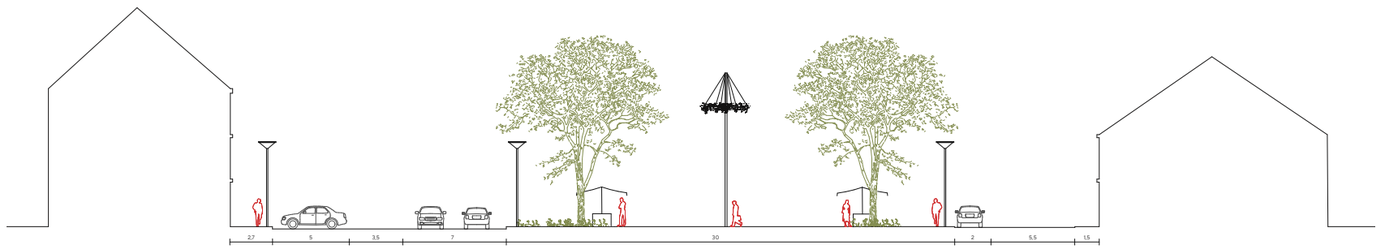

Schematický řez horní částí náměstí

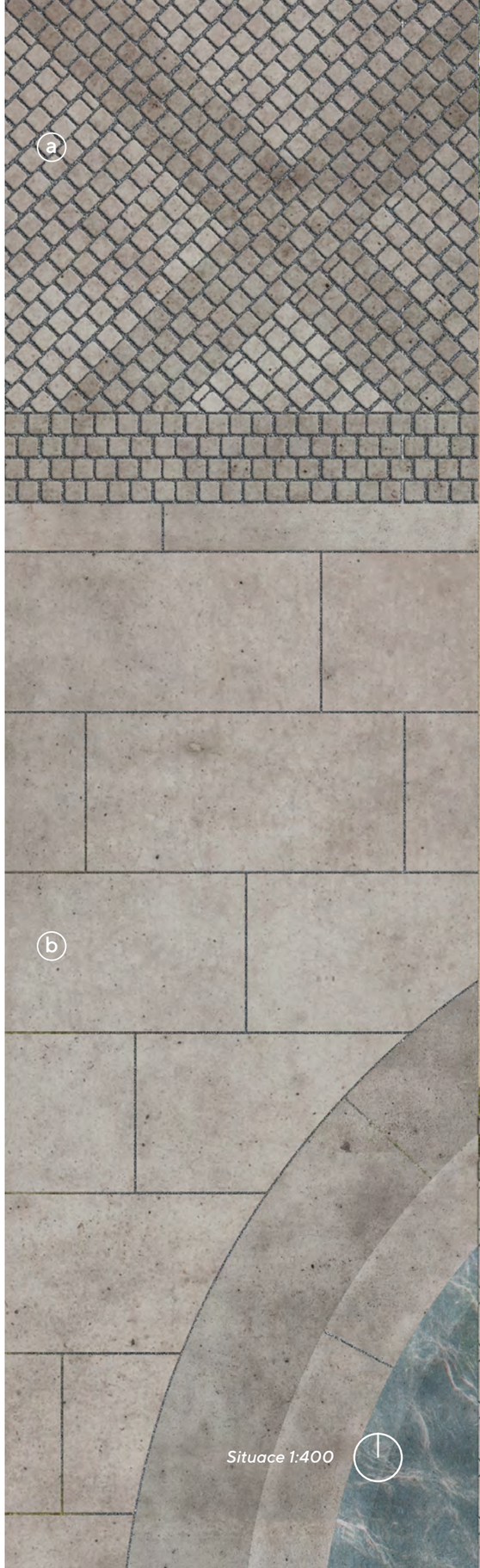

Situace 1:400

KREJČOVSTVÍ DAJA
MĚSTSKÝ ÚŘAD
POŠTA
RESTAURACE PIZZA & STEAK
PŘEDPROSTOR RADNICE
ZÓNA 30
MARIÁNSKÝ SLOUP
KAŠNA JANA HUSA
PŘEDPROSTOR ŠKOLY
ZÁKLADNÍ ŠKOLA
HORNÍ NÁMĚSTÍ
HUSOVO NÁMĚSTÍ
ul. U HALY
SOCHA SV. JANA NEPOMUCKÉHO
K+R
ZÓNA 30
PŘEDPROSTOR KOSTELA
KOSTEL SV. MARIE
PIZZERIE BISTRO POHODA
ELEKTRO-INSTALACE HLAVÁČEK
KVĚTNÁRSTVÍ FLORA
NÁHRADNÍ DÍLY
OVOCNÁRSKÁ FARMA
BÝVALÉ POTRAVINY
SPORTOVNÍ POTŘEBY
TV SERVIS
39

Možnosti využití náměstí

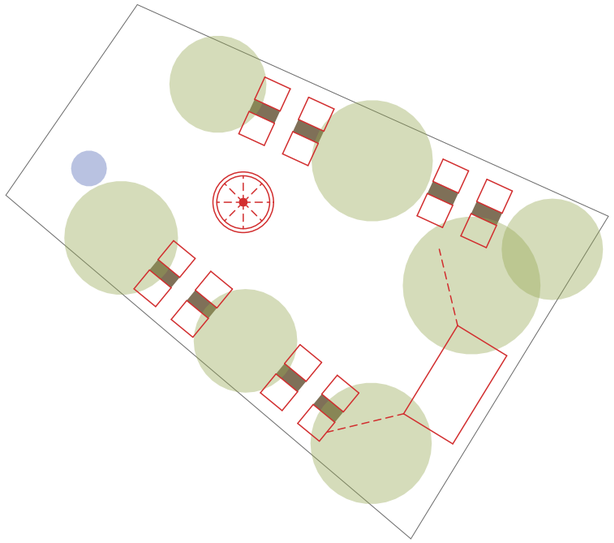

JARMARK

Lavičky jsou rozložené na tržní stánky, v čele náměstí je instalováno přenosné pódium tak, aby za ním dominoval kostel. Do otvoru v náměstí je vsazena májka.

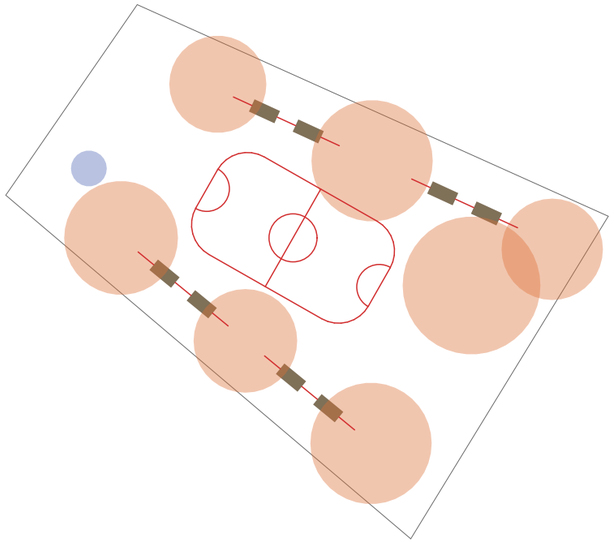

PODZIMNÍ BRUSLENÍ

Diváci sedí na lavicích kolem náměstí. Uprostřed volné plochy je umístěné venkovní bruslitě (plastové desky, nebo ledová plocha). Mezi lavicemi probíhá výstava o historii a budoucím rozvoji města.

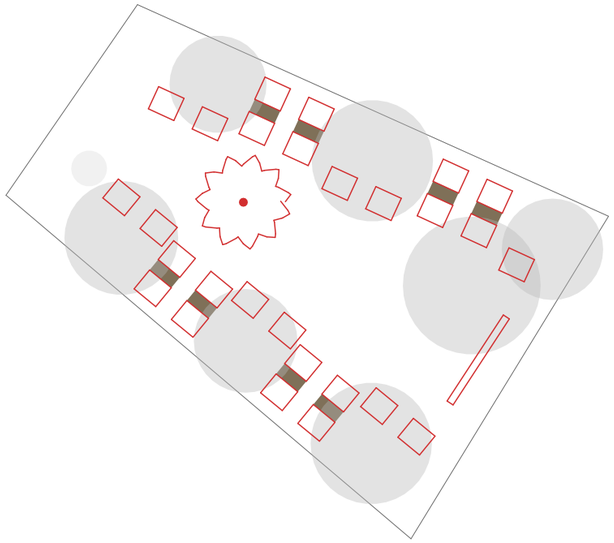

VÁNOČNÍ TRH

Uprostřed náměstí je nazdobený vánoční stromek. Kromě rozložených lavic na stánky přibyli ještě mobilní stánky. V čele náměstí zpívá sbor před betlémem.

Vizualizace – pohled na hlavní plochu náměstí

Infocentrum s kioskem

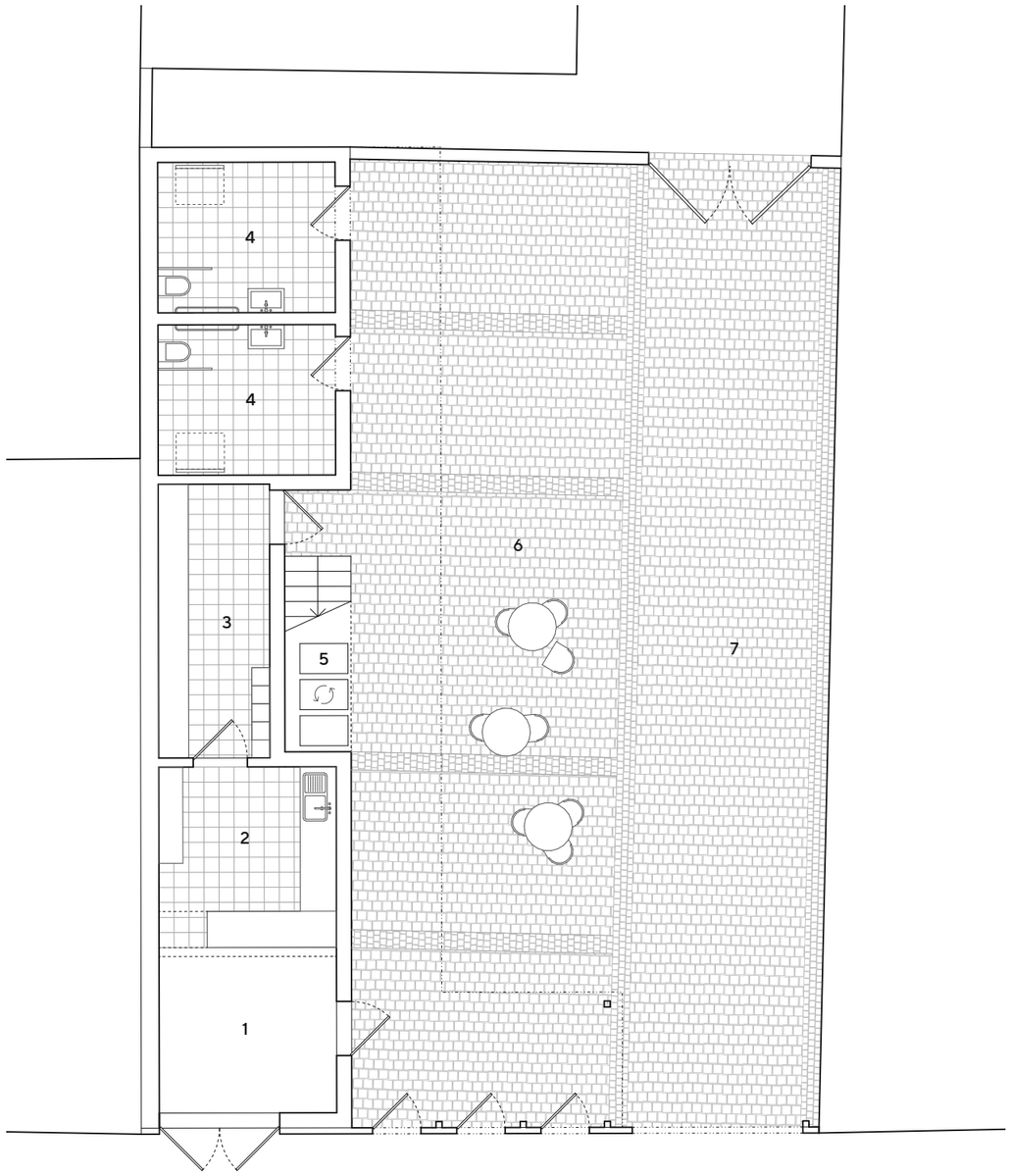

1NP

Kiosek obsahuje infocentrum s výdejním okénkem, sklad a veřejné toalety.

1 infocentrum
2 kiosek
3 zázemí kiosku
4 veřejné wc
5 recyklace odpadu
6 dvůr
7 vjezd na soukromý pozemek

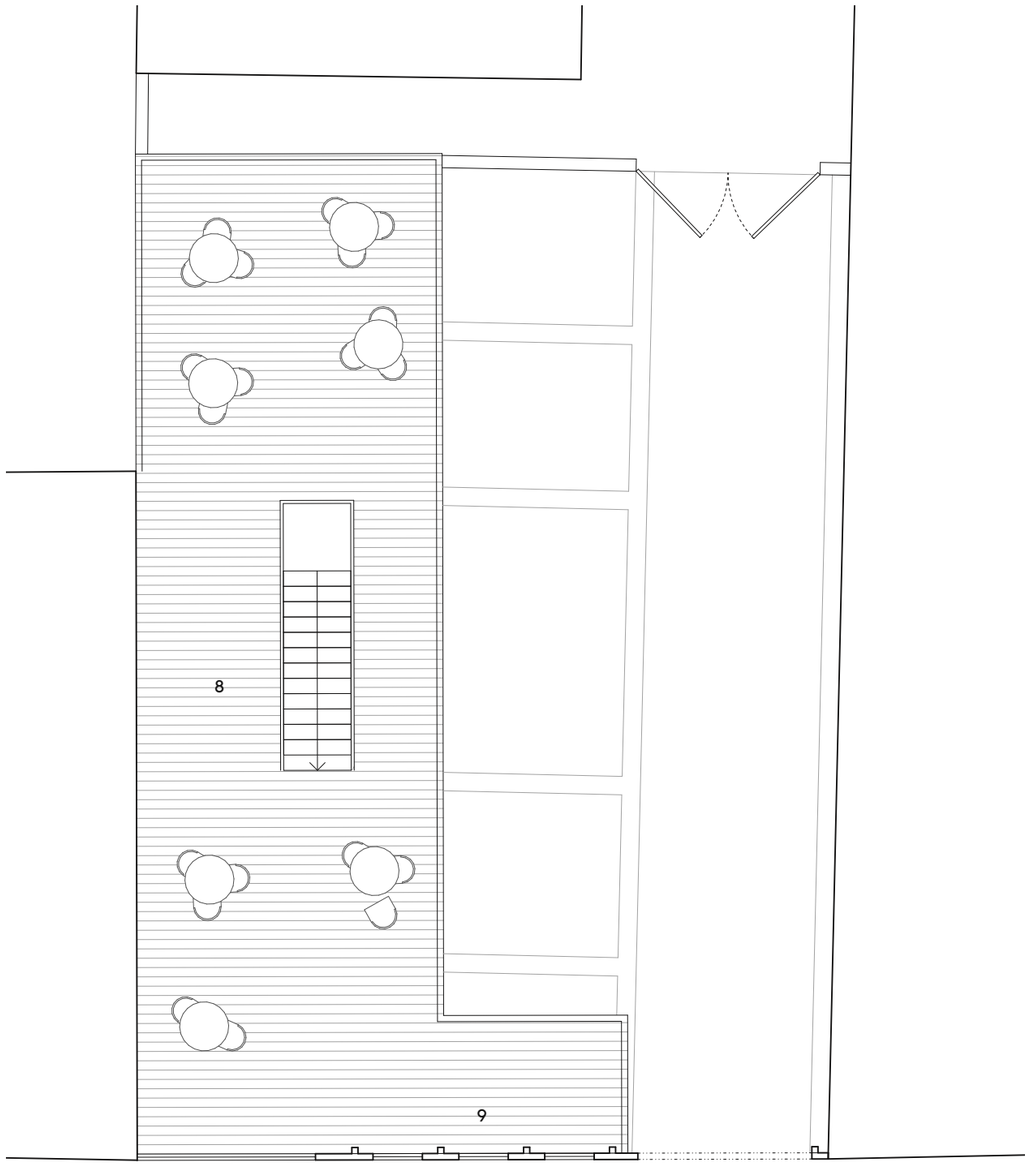

2NP

Jeho střecha je pochozí, funguje jako terasa a poskytuje výhled na náměstí.

8 venkovní terasa ve 2.np
9 vyhlídka směrem do náměstí

Vizualizace – pohled na vestavbu prolůky na náměstí vedle Městského úřa

Špalíček

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

Špalíček

Charakter Špalíčku je dnes nejvíce definovaný ze všech. Tvoří ho soustava dvou domů a mezi ním uzavřeného dvoru bývalého mlýnu. Podél bloku domů prochází dvě uličky spojující Horní a Dolní náměstí. Návrh bývalého mlýna a jeho dvoru zpracovával architekt Kotiš a není součástí tohoto řešení.

Situace 1:400

SV. JANA
MUCKÉHO
KOSTEL SV. MARIE
SPORTOVNÍ POTŘEBY
TV SERVIS
DVŮR BÝVALÉHO MLÝNA
ING. ARCH. KOTIŠ
BÝVALÝ MLÝN
SLUŽBY
LUXUSNÍ SEDÁCKY
HUSOVO
ZÓNA 30
BUS
BÝVALÉ POTRAVINY
SOLNÁ JESKYNĚ
POTRAVINY
PŘEDPROSTOR MUZEA
BÝVALÁ BUDOVA RADNICE
MĚSTSKÉ MUZEUM
RADNIČNÍ ul.
INSTALATÉR
TOLICH RESTAURACE ČESKÝ DŮM
ELMAS PRACE ELEKTRIKÁRSKÉ

Dolní náměstí

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

Dolní náměstí

Předposlední charakter připomíná spíše náves nebo malé náměstí. Určující je opět linka stromořadí, tentokrát z javorů. Na tomto druhém konci náměstí nachází druhá zastávka MHD. Navrhujeme dominantní zelenou plochu místo stávajících trávníků, která umožní lepší vsak vody a bude obsahovat vyšší traviny, terénní modulaci a dřevěné lavice pro pobyt. Stromořadí je zakončeno jednou lípou.

a divoké dešťové záhony s přírodními hracími prvky pro děti
b mechanicky zpevněné kamenivo (MZK)
c pásek žulové mozaiky – oddělení MZK od betonové dlažby
d betonová dlažba do klasu, šedopísková

PRŮLEH PRO VSAKOVÁNÍ DEŠŤOVÉ VODY

PŘÍRODNÍ HRACÍ PRVKY PRO DĚTI

Schématický řez dolní částí náměstí

LUXUSNÍ SEDACKY
HUSOVO NÁMĚSTÍ
ZÓNA 30
DOLNÍ NÁMĚSTÍ
BUS
BUS
ELMAS PRÁCE ELEKTRIKÁŘSKÉ
BEDNÁŘSKÁ ul.
51 PLÁCEK SV. FLORIÁNA

Plácek sv. Floriána

Rekonstrukce Husova náměstí v Chabařovicích

Plácek sv. Floriána

Hlavní vstupní brána do Chabařovic je dnes neartikulovaná volná asfaltová plocha. V minulosti zde stál blok domů a kaplička sv. Floriána. Podobně jako u druhé brány – Kostelního plácku navrhujeme chybějící hmotu řešit převážně krajinářsky a pomocí zúžení hranic vozovky. Cílem je, aby si řidič uvědomil, že vjíždí na náměstí. I proto navracíme trajektorii vozovky do historické stopy a dochází tak k mírnému zvlnění, které vynucuje zpomalení. Celou volnou plochu členíme na jednotlivá prostranství, ulice, chodníky.

Dominantní je trojice lip a prvek kříže v místě původní kapličky. Materiálové řešení se přibližuje barvám ohně – červené, okrové, oranžové, žluté, což navazuje na fakt, že sv. Florián je patronem hasičů a horníků. Ohnivé barvy jsou sezónně akcentovány jarními květy cibulovin i květy lučních podrostů. Nejvýraznější bude tento efekt v době, kdy se na podzim zbarví listí stromů – lip a javorů.

Plácek je doplněn o mobiliář – lavičky a stojany na kola. A také o zpřístupnění břehu potoka a nový přechod směrem do severní části města a krajiny. Hranice plotu, definovaná červenou čárkovanou čarou je považována za ideální k dostavění bloku domů, který by definoval uliční čáru a pomohl otevřenou vstupní bránu zúžit.

a dešťové záhony laděné do červených barev
b červená štípaná (odseková) dlažba
c červeně probarvené betonové prvky
d mechanicky zpevněné kamenivo (MZK)

OHNIVÝ ZÁHON

RUDÉ LUČNÍ SPOLEČENSTVÍ

PODZIMNÍ JAVORY

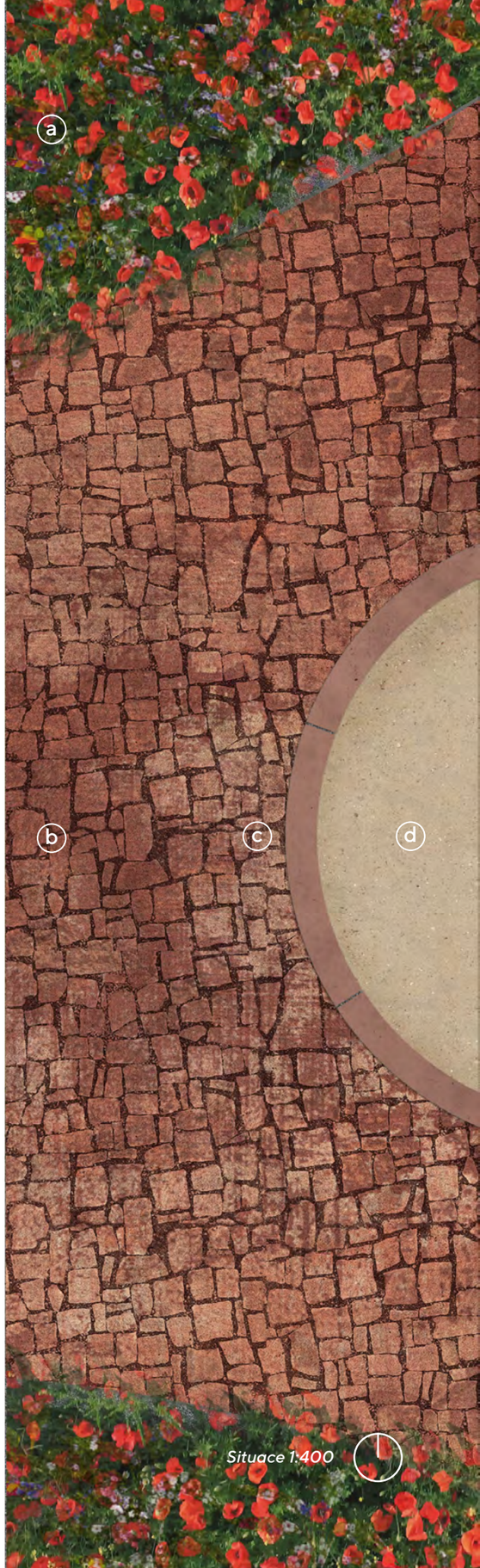

Detail povrchů

BEDNÁŘSKÁ ul.
VODNÍ ul.
PLÁCEK
SV. FLORIÁNA
POTOK
ul. NA MŮSTKU
BEZOVÁ ul.
ul. V ALEJI
DŮM S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU
ČHARITA ČR

Axonometrické schéma Plácku sv. Floriána

Vizualizace – Plácek sv. Floriána

autorský tým:

ateliér • **tečka**

Ing. arch. Luboš Klabík
Ing. arch. Tomáš Klapka
Bc. Anna Kozáková

www.tecka.city / atelier@tecka.city